

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СВЯЗЕЙ З СУАЧЫНІКАМІ

№ 9 (593)

Люты 1962 г.

Год выдання 8-ы

НА ПРАСТОРАХ ЛЮБИМАЙ АЙЧЫНЫ

Вялікую работу па ўкараненню механізацыі на прадпрыемствах харчовай прамысловасці праводзіць спецыяльнае канструктарскае бюро пры Саўнаргасе БССР. На здымку: група маладых інжынераў-канструктараў (злева направа) Я. Ляжэйка, А. Крывашына, Ю. Крацін і В. Стасюк.

Лепшы токар інструментальнага участка Беларускага аўтамобільнага завода Л. ДАНЬКОУ.

ВЫНАХОДНІЦТВЫ БЕЛАРУСКІХ ІНЖЫНЕРАЎ

У спісе работ, прадстаўленых на атрыманне Ленінскіх прэмій за 1961 год у галіне металургіі, ёсць працы і нашых землякоў, рэкамендуемыя Саветам народнай гаспадаркі БССР. Група работнікаў Магілёўскага металургічнага завода імя Мяснікова — А. Н. Падабедаў, І. Н. Ціхаміраў, К. В. Мыслівец, Г. Н. Сямілет, Н. М. Якаўлеў, С. Ф. Бегуноў, П. Г. Нікіфараў, І. А. Караткевіч, узначальваемыя галоўным інжынерам Г. С. Архіпавым, распрацавала і ўкараніла ў вытворчасць спецыяльнае абсталяванне для адліўкі чыгуных вадаправодных труб паўнаўспынным спосабам.

Не адзін год канструктарскіх пошукаў, карпатлівай працы пайшоў на тое, каб стары так званы ямыны спосаб ліцця труб, пры якім трэба было рабіць земляныя формы, замяніць сучасным, больш прадукцыйным і якасным. Цяпер распрацаваны метал проста заліваецца ў машыну і з яе выходзяць гатовыя трубы. Летась на заводзе ўстаноўлена новае абсталяванне, з дапамогай якога адліта больш чым 16 тысяч тон труб дыяметрам ад 100 да 250 міліметраў.

Складаную праблему, якая нясе вялікія эканамічныя выгады, вырашылі інжынеры і рабочыя Бабруйскага машынабудаўнічага завода імя Ул. І. Леніна — Г. С. Югаў, А. І. Васількоўскі, А. С. Ліўшыц, А. М. Удовін, Л. Ф. Дзянісьеў, С. Б. Футаран, Н. Г. Драздоў і Б. А. Хейман. Тэма іх працы, прадстаўленай на атрыманне высокай узнагароды — Ленінскай прэміі — называецца «Стварэнне і прамысловае ўкараненне ў народную гаспадарку спецыяльнага зносаўравага сплаву маркі «ХЗОН2».

У помпах, якія раней выпускаліся заводам для горнаруднай, вугальнай, хімічнай, нафтавай і некаторых іншых галін прамысловасці, хутка выходзіла са строю праточная частка. Калектыў заводскіх шукальнікаў-наватараў вырашыў знайсці такі сплаў металу, які б дазволіў падоўжыць службу помпаў. Пошукі ўвянчаліся поспехам. За апошнія гады завод вырабіў і адправіў у народную гаспадарку 4.707 помпаў. Праточная частка ў іх была зроблена з трывалага сплаву «ХЗОН2». Водгукі, якія паступілі ад прадпрыемстваў-заказчыкаў, даюць сплаву высокую ацэнку. Праточная частка помпаў цяпер служыць у 15 — 20 разоў даўжэй, чым раней, калі яна вырабляла-

ся са сталей іншых марак. Эканомія ад таго, што выпушчаныя помпы сталі больш даўгавечнымі, складала 9.274,5 тысячы рублёў.

У групе аўтараў, вылучаных на атрыманне Ленінскай прэміі Усеаюзным навукова-даследчым і праектна-канструктарскім інстытутам металургічнага машынабудавання, значыцца і імя дырэктара Мінскага завода запасных частак Н. Н. Слюнькова. Ён прыняў актыўны ўдзел у стварэнні і ўкараненні ў вытворчасць новай тэхналогіі і комплексу машын для гарачай накаткі зубчатых колаў. Гэта новаўвядзенне дазваляе адмовіцца ад ручной працы фрээрэшчыкаў, садзейнічае далейшай аўтаматызацыі вытворчых працэсаў.

Вылучаныя на атрыманне Ленінскіх прэмій работы з'яўляюцца новым крокам па шляху тэхнічнага прагрэсу ў нашай прамысловасці.

А. ФОМЧАНКА.

Нафта і газ з новых шчылін

Дзесяткі разведачных шчылін закладзены на новых нафтаносных пляцоўках Стаўрапальскага краю. Упорная праца разведчыкаў падземных багаццяў увянчалася поспехам. Са шчыліны, прабуранай брыгадай майстра Цімафея Пісарэнка, атрымана нафта з глыбіні дзве тысячы сто метраў. Запасы яе выяўлены ў дзвюх сумежных шчылінах. Выяўлены яшчэ два паклады прыроднага стаўрапальскага газу.

50 ВІДАЎ МАШЫН

50 новых відаў дарожных і меліярацыйных машын стварыў з пачатку сямігадкі калектыў Спецыяльнага канструктарскага бюро № 2. На мінскім заводзе «Ударнік» закончан выроб доследнага ўзору прычэпа-пескараскідальніка «ПП-2,5». Гэта — навасны аграгат на трактар «Беларусь». У галалёд ён раскідвае пясок, а летам на прычэп замест бункера ўстаўляецца самазвальны кузаў, і машына можа выкарыстоўвацца для перавозкі розных сыпкіх матэрыялаў.

Па чарцяжах канструктарскага бюро выраблена універсальная рама для трактара «ДТ-55». Яна прызначана для навашвання розных сельскагаспадарчых машын — канаваканальнікаў, карчавальнікаў, плуга для заворвання хмызнякоў, разраўноўвальніка і іншых аграгатаў.

У гэтым годзе калектыў створыць яшчэ 15 новых машын. У іх ліку — аграгаты для капання асушальных і арашальных каналаў, універсальныя пагрузчыкі прадукцыйнасцю да трохсот кубічных метраў у гадзіну, розныя навасныя машыны да трактара «Беларусь».

На будаўніцтве Канакоўскай ДРЭС

КАНАКОВА (Калінінская вобласць). Зусім нядаўна на беразе Волгі, каля горада Канакова, стаялі дамы вёскі. І ўздоўж ракі цягнуліся калгасныя палі. Зараз на гэтым месцы ракоцэць экскаватары і гудэць самазвалы. Ідзе будаўніцтва буйнейшай Канакоўскай ДРЭС.

На 70 дзён раней тэрміну будаўнікі пачалі капаць катлаваны пад галоўны корпус. Вынуты першыя сотні кубаметраў грунту. Ззаду вялікая падрыхтоўчая работа: пракладзены вялікія бетонныя дарогі, асушаны балоты, выкарчаваны лес, пабудаваны падсобныя прадпрыемствы, пракладваецца чыгуначная ветка, узводзяцца шматпавярховыя жылыя дамы.

Механізатарам трэба выканаць вялікі аб'ём земляных работ. Толькі пры капанні катлавана пад машынную залу трэба выняць 70 тысяч кубаметраў зямлі, а ўсяго — 250 тысяч.

Полацкі Нафтабуд. Электразваршчык 0. Акулаў на мантажы устаноўкі атмасферна-вакуумнай трубчаткі.

Пройдзе нямнога часу, і Канакоўская ДРЭС дадэць ток Маскве, Ленінграду і Чарапаўцу, многім будоўлям і калгасам краіны. Яе праектная магутнасць 2 400 тысяч кілават.

Група вучняў 65-ай мінскай школы стварыла альбом пад назвай «Дарога ў космас». Арыгінальныя малюнкi вучняў і фотаздымкі расказваюць аб гісторыі развіцця ракетнай тэхнікі і аб палёце чалавека ў космас.

Хімічныя новабудоўлі Латвіі

Паблізу Вальміеры на шаснаццаці гектарах раскінулася пляцоўка адной з буйнейшых новабудоўляў Латвіі — завода шкловаляжы. Ужо закончана ўзвядзенне корпуса электраперадачы, кампрэсарнай станцыі, механічнай майстэрні, вядзецца кладка сцен раду цэхаў. Завод пачне даваць прадукцыю ў будучым годзе.

У 1963 годзе ўступіць у строй першая чарга другой новабудоўлі сямігадкі — Даўгаўпілскага завода сінтэтычнага валакна. Цяпер тут устаўляюцца жалезабетонныя калоны галоўнага вытворчага корпуса даўжынёй у 400 метраў, манціруецца абсталяванне ў хімічным корпусе.

Агітпункт Дома культуры Магілёўскага завода штучнага валакна імя Куйбышава. На здымку: агітатар, апаратчык завода Максім Лукашоў выступае перад выбаршчыкамі з гутаркай аб савецкім выбарчым законе.

Аэравакзал у Гродна

ГРОДНА. Тут адкрыўся новы аэравакзал. Да паслуг пасажыраў прасторная зала чакаання, абсталяваная мяккай мэбляй, пакой маці і дзіцяці, буфет, камера хавання багажу. Адведзена памяшканне для аддзялення сувязі.

Аэравакзал звязаны з цэнтрам Гродна аўтобуснай лініяй. Зараз з абласнога цэнтра адпраўляюцца самалёты ў Мінск, Ашмянны і Астравец.

6. Рознымі шляхамі

Працягваем друкаваць нарысы нашага карэспандэнта аб жыцці беларускіх перасяленцаў на цаліне.

Пісьмы з цаліны

школа з'яўляецца васьмігадовай, то праз пару год яна будзе дзесяцігодкай.

Я нядоўга гутарыў з Марыяй Сілаеўнай. Яна спыталася на ўрок у школу. Я спытаў яе.

— Не шкадуецца, што пакінула ціхае Бычкова?

— Для мяне цяпер няма краю лепшага, чым край цаліны. — адказала яна.

Мая сустрэча з Самаваравай была першай сустрэчай з прадстаўніцай інтэлігенцыі цалінных стэпаў. Я потым гутарыў з урачамі, настаўнікамі, загадчыкамі клубу, бібліятэкаў, кінарэжысёрамі. І я яшчэ і яшчэ раз пераконваўся ў тым, што саўгасная інтэлігенцыя таксама самааддана працуе ў Казахскіх стэпах. Ёй таксама не страшныя ніякія цяжкасці, што сустракаюцца на яе шляху.

Вось яшчэ адна настаўніца — Надзежда Андрэўна Бут-Гусаім. Ёй трыццаць год, у 1953 годзе яна скончыла Пінскае педвучылішча. Да 1957 года працавала ў Плотніцкай школе на Піншчыне. А потым вырашыла паехаць на цаліну — вучыць юных цаліннікаў. Паехалі ўсе разам: муж, два браты і яна. Зараз Надзежда Андрэўна вядзе малодшыя класы ў Раманаўскай васьмігодцы. Гэта ў пяцідзесяці кіламетрах ад Цалінаграда, на тэрыторыі саўгаса «40 год Казахстана». Настаўніца вельмі любіць сваіх школьнікаў. Яна збіраецца вучыцца далей на завочным аддзяленні педінстытута, на факультэце малодшых класаў. Я гутарыў з Надзеждай Андрэўнай аб яе вучнях. Яна падрабязна разказвала мне аб сваіх маленькіх сябрах. Калі раптам пачынаецца мяцеліца і вучні не могуць

тыцца завіруха і за дзедзьмі не прыдуць бацькі.

У той жа Раманаўцы я пазнаёміўся яшчэ з адной прадстаўніцай інтэлігенцыі — Тамарай Іванаўнай Адамовіч. Наша сустрэча адбылася амаль выпадкова. Вечарам я зайшоў на яркі агеньчык у саўгасны клуб і трапіў у бібліятэку, вількае ўтульнае памяшканне, застаўленае стэлажамі. І хоць быў панядзелак, выхадны для Тамары Іванаўны дзень, яна была тут. Тут жа былі і чытачы, якія прыйшлі абмяняць кнігі. Тамара Іванаўна ўвесь час аддае рабоце, яе добра ведаюць і любяць рабочыя саўгаса.

Тамара Іванаўна родам з Чэрвеня Мінскай вобласці. У Чэрвені, а потым у Фаніпалі Дзяржынскага раёна яна таксама была бібліятэчным работнікам, адначасова вучылася на завочным аддзяленні Мінскага педагагічнага інстытута, скончыла бібліятэчны факультэт. З 1954 года марыла аб цаліне. І вось поезд адвёз яе на цалінныя землі.

У Цалінаградзе ёй прапанавалі пасаду загадчыцы чытальнай залы раённай бібліятэкі. Што ж, няхай так. Але яе пацягнула ў глыб стэпаў, на сапраўдную цаліну. У жніўні 1961 года яна пачала праца-

ЖЫВЕ, ЯК ЖЫУ...

Я памятаю дзень: срабрысты снег кружыўся,
Як белых пчолаў рой,
Ціха, ціха дываном лажыўся
На панадворак мой.

Сядзеў я ля акна, на ўсход глядзеў задумна:
Там, за дратамі, вольны край,
Там іншае жыццё, пазбаўленае суму,
Там і зімою май.

А мы марнеем тут, у Беларусі Заходняй,
Вучыцца не даюць паны,
За песню, школу і за кніжку ў мове роднай
Куюць у кайданы.

Прынеслі мне пісьмо. Гляджу — з Масквы чырвонай,

Але чаму на марцы чорная кайма
Вакол партрэта Леніна? Жалоба?
Што гэта значыць? Што?.. Няўжо яго няма?

Не! Ленін не памёр! Ён спіць у Маўзалеі.
Імя яго — свабоды светлы кіч.
Не! Ленін не памёр! У сэрцах усіх народаў
Жыве, як жыву, і будзе жыць Ільіч!

Сяргей НОВІК-ПЯЮН.

Весткі з Добруша

І ВЁСКА НЕ ТАЯ, І ЛЮДЗІ НЕ ТЫЯ

У дваццаці кіламетрах ад раённага цэнтра Добруша ў нізінне, акружанай бялеснымі палямі, стаіць беларуская вёска Карма.

Карма мала чым адрозніваецца ад звычайнага гарадскога пасёлка. За пасляваенны час з дапамогаю дзяржавы тут пабудавана звыш васьмісот новых прасторных жылых дамоў. У цэнтры вёскі — сярэдняя школа, Палац культуры, радыёвузел, магазіны, медпункт, дзіцячыя яслі, камбінат бытавога абслугоўвання.

Аб'яднаныя ў сельскагаспадарчую арцель «Абарона», сяляне вёскі Карма жывуць заможна і культурна. Арцель мае ў сваім карыстанні каля шасці тысяч гектараў зямлі, 15 трактараў, 5 камбайнаў, 10 аўтамабіляў і многа іншай тэхнікі. Няўхільна расце яе даход. У 1961 годзе ён перавысіў 500 тысяч рублёў.

Мы павывалі ў доме свідаркі Марыі Шаўчэнік, якая ў гады вайны страціла мужа. У яе двое дзяцей. Са стала ніколі не сыходзяць хлеб, сала,

малако. Усе ашрануты, абуты. Калгасніца набыла мяккую мэблю, шафу, канапу, швейную машыну. А такіх сем'яў у калгасе многа.

Даўно ўжо ў вёсцы няма неписьменных. Кожную раніцу ў школу з вясялым смехам крочаць дзеці калгаснікаў. Тут у светлых прасторных класах набываюць веды каля 600 хлопчыкаў і дзяўчынак.

Калгаснікі ганарацца сваімі землякамі, якія працуюць у розных кутках краіны. Сын бедняка Аляксея Церашкоў — зараз праслаўлены генерал, Герой Савецкага Саюза. Былы багтраж Сцяпан Рыдкін, бацька якога працуе ў калгасе, стаў дацэнтам Маскоўскага ўніверсітэта імя Ламаносава. Іван Шамякін — вядомы беларускі пісьменнік. Пётр Мальцаў з'яўляецца інжынерам і плавільшчыкам на Урале. Андрэй Рыдкін — інжынер-будульнік. Толькі настаўнікаў налічваецца звыш ста чалавек. А колькі медыцынскіх работнікаў, спецыялістаў сельскай гаспадаркі, механізатараў!

Яны сталі спецыялістамі

У Добрушы па вуліцы імя Кагоўскага стаіць прасторны драўляны дом пад нумарам адзінаццаць. Жыве ў ім пенсіянерка Хрысціна Данілаўна Калодзенка.

Хрысціне Данілаўне пайшоў шэсцьдзесят дзевяць год. На сваім жыццёвым шляху яна бачыла і радасці, і нягоды. Асабліва цяжкімі былі гады вайны. Муж Усцін Ануфрыевіч у 1941 годзе пайшоў на фронт і загінуў у баях за Савецкую Радзіму. У сям'і засталася адзінаццаць дзяцей, з іх трое — малалетніх. Толькі дзве старэйшыя дачкі к таму часу атрымалі спецыяльнасць.

Як сапраўдная савецкая патрыётка, Хрысціна Данілаўна пераносіла выпрабаванні вайны. Некалькі разоў гітлераўскія паслугачы прапаноўвалі дочкам Хрысціны Данілаўны — настаўніцы Яўгеніі і бухгалтару Галіне работу

па спецыяльнасці, але нікога не выйшла: дзеці Хрысціны не пайшлі служыць ворагу.

Закончылася вайна. Радзіма паклапацілася аб вялікай сям'і Калодзенкаў, рэгулярна аказвала грашовую дапамогу, узяла на сваё выхаванне дзяцей. І яны атрымалі пуцёўкі ў жыццё.

Пяць дачок працуюць на ніве народнай асветы. Яны закончылі педагагічныя інстытуты.

Прафесію бухгалтара выбралі сабе астатнія тры дачкі.

Добра склаўся і лес сыноў. Мікалай спачатку закончыў тэхнікум механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі і стаў механікам на адным з прадпрыемстваў Сяміпалачынскай вобласці. Але юнак на гэтым не спыніўся. Ён паступіў на завочнае аддзяленне Маскоўскага індустрыяльнага інстытута і атрымаў дыплом інжынера.

Прафесію сельскага механізатара рашыў набыць Іван. Ён паступіў на вучобу ў рамеснае вучылішча механізацыі сельскай гаспадаркі. Затым з групы выпускнікоў вучылішча паехаў на цаліну. Вось ужо тры гады працуе ў саўгасе імя Мічуріна Калчатаўскай вобласці. І працуе добра. Кіраўнікі саўгаса ўжо не раз дзякавалі Хрысціне Данілаўне за тое, што яна выхавала такога добрага сына. Трэці сын Хрысціны Данілаўны — Даніла працуе на адной з будоўляў у Падмаскоўі.

Тамара Адамовіч.

Надзежда Бут-Гусаім.

ваць у Раманаўскай бібліятэцы.

З чаго пачынаць? Чытачоў у бібліятэцы няма, кніжны фонд таксама невялікі. Значыць, трэба паклапаціцца аб тым і аб другім. Перш за ўсё яна дабілася праз сельсавет і дырэкцыю саўгаса сродкаў на кнігі. І калі яе бібліятэка папоўнілася новай літаратурай, яна пачала падворны абыход. Запісвала ў бібліятэку ўсё новых і новых людзей, арганізавала дзве перасоўкі, правяла два літаратурныя вечары, чацвяры канферэнцыі чытачоў, арганізавала некалькі выставак. З кожным днём у бібліятэцы стала з'яўляцца ўсё больш і больш народу.

А нядоўга яна была ў водпуску ў сваім родным Чэрвені, разказвала там родным аб цаліне, аб яе людзях і справах.

Тамара Іванаўна разказвала мне, што ёй прыходзіцца займацца пытаннімі самадзейнасці і іншымі відамі клубнай работы, гаварыла аб тым, якая цудоўная прырода на цаліне, аб стэпавых прасторах, якія так і вабяць да сябе чалавека.

В. ШАЦЛА.

Цалінны край, снежань 1961 года.

Бытавое абслугоўванне на вёсцы

На Кааператыўнай вуліцы калгаснай вёскі Карма Добрушкага раёна ўзведзены вялікі дом. На сцяне яго шыльда: «Камбінат бытавога абслугоўвання». У прасторных, светлых пакоях размешчаны шавецкая і швейная майстэрні, цырульня. Тут калгаснік можа і адрамантаваць, і пашыць новыя боты, паліто, касцюм і іншую вопратку, пастрычыцца.

Камбінат бытавога абслугоўвання сёлета адкрыты ў вёсках Крупец, Дзям'янікі, Сівінка, Старое Закружжа і ў іншых населеных пунктах Добрушкага раёна.

А. КУРЛОВІЧ.

Марыя Самаваравы.

пачатковай школай. Жылі ва ўласным доме. Здавалася б, што яшчэ трэба? Займаўся сваёй справай, вучы дзетак, свайго сына гадуў. Але восенню 1957 года прыехала з цаліны яе сястра Ніна Сілаеўна Сімчанка. Сказала:

— Паехалі на цаліну. Свет пабачыш. А галоўнае, там вельмі настаўнікі патрэбны.

Ніна Сілаеўна пачала разказваць аб цаліне, ды так цікава, што ўсе заслухаліся. Ніна ж жыла там з першага колічка, перанесла ўсе цяжкасці першых дзён асваення цаліны.

— Паедзем? — спытала Ніна Сілаеўна мужа.

— Паедзем, — адказаў ён.

Сястра паехала, а Самаваравы пачалі рыхтавацца да ад'езду. Пакуль прадалі дом ды ўсю астатнюю гаспадарку, пакуль аформілі дакументы на рабоце, надыйшоў снежань.

Прыехалі яны ў саўгас «Паўлаўскі». Самаваравы адразу ж уладкаваўся на работу механікам. Марыя Сілаеўна — у школе, выкладчыцай матэматыкі. З радасцю ўзялася яна весці ўрок.

Школа ўвесь час расце. За апошнія чатыры гады колькасць вучняў вырасла ўдвая. У гэтым годзе пайшло ў школу больш двухсот дзяцей. Давалася дырэктару саўгаса М. Пабудзію і дырэктару школы (дарэчы, таксама беларусу) В. Буркіну загадаць паклапаціцца аб тым, каб мець новае школьнае памяшканне. Толькі ці надоўга яго копіць? З кожным годам юных цаліннікаў робіцца ў пасёлку ўсё больш і больш. Калі зараз

разыйсціся па хатах. Надзежда Андрэўна вядзе іх да сябе. Яна іх поіць чаем, разказвае цікавыя гісторыі, і час бяжыць непрыкметна, пакуль не скон-

Аб добрых справах

Дзесяткі сем'яў гамяльчан справілі навалелле ў пяціпавярховым доме, пабудаваным з буйных панеляў. На яго мантаж пайшло ўсяго тры месяцы. Дэталі для такіх будынкаў выпускае гомельскі завод буйнапанельнага домабудавання. Ён амаль штодзень адпраўляе на мантажныя пляцоўкі па 150 і больш кубаметраў буйных панеляў.

На Віцебскім заводзе імя Камінтэрна закончаны мантаж унікальнага зубафрэзернага станка. Ён прызначаны для апрацоўкі высокадакладных даялільных чарвя-

чных шасцерань. Зараз прадпрыемства мае магчымасць цалкам рабіць усе неабходныя дэталі для універсальных серыйных станкоў, павялічыць іх выпуск і павысіць якасць.

х х х

65 тысяч дэталей выпускаць Аршанскі завод швейных машын з металу, сэканомленага за кошт укаранення штампу канструкцыі слесараў К. Гадлеўскага, В. Маякова, В. Харкевіча.

З пачатку чацвёртага года сямігодкі рацыяналізатары гэтага прадпрыемства падалі 65 прапаноў.

Музыканту 80 год

Андрэю Іванавічу Сергіевічу амаль 80 год. Але ён і цяпер захапляецца музыкой — аднолькава добра грае і на гармоніку, і на скрыпцы. Сам і майстрыць многія інструменты. Цымбалам, на якіх ён грае, ужо споўнілася пяцьдзесят год.

Андрэй Іванавіч добра выкон-

вае беларускія і польскія народныя танцы, анямпаіруе калгаснаму хору. Ён з'яўляецца пастаянным удзельнікам налгаснай мастацкай самадзейнасці, выступае на раённых аглядах.

Вёска Крыўцы Смаргонскага раёна.

ГЭТА БЫЛО У БАРАВИНО

Кубінскія студэнты, якія займаюцца ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя У. І. Леніна, чытаюць навагодняе пасланне Філіпа Кастра. Прэміер-міністр рэвалюцыйнага ўрада Кубы паведамляе моладзі аб поспехах у будаўніцтве новага жыцця і заклікае моладзь добра вучыцца.

«Дзякуй, добра»

Пайшоў трэці месяц, як нашы кубінскія сябры прыбылі ў сталіцу Беларусі і настойліва авалодваюць ведамі на спецыяльна адкрытым для іх у ВДУ імя У. І. Леніна падрыхтоўчым факультэце. Некаторыя з іх пачынаюць гаварыць па-руску. Лік сяброў у кубінцаў расце. А настрой? Няхай на гэта пытанне адкажуць самі кубінцы.

Твар у стройнага юнака муглата з Гаваны Хуліо Гарсія Фартэса расплываецца ў асяліва-шчыльнай усмешцы. Гарсія зусім шчыры юны.

— Дзякуй, вельмі добра. — Нараспеў гаворыць ён.

Нялёгка давалася на першых парах пасланцам сонечнай Кубы, пакуль прыстасаваліся да нашых далёка не звычайных для іх умоў. Самая нізкая тэмпература на Кубе — гэта + 10 градусаў. А ў нас слупок ртуті тэрмометра ў снежны падаў да — 22 градусаў па Цэльсію.

Світары, зімовыя паліто, шапкі-вушанкі і ўцеплены абутак для кубінцаў здаваліся яўна недастатковай абаронай ад сцюдзёнага ветру і холаду. Хтосьці з сяброў, жартуючы, заўважыў: «Вось бы на твар адзець футравую маску, тады бы мароз не страшны».

Але суровыя кліматычныя ўмовы, ды і любыя іншыя цяжкасці не страшныя тым, каму маладая рэспубліка свабоды і брацтва даручыла авалодаць ведамі, стаць інжынерамі-энергетыкамі, механікамі, хімікамі, спецыялістамі самых розных галін прамысловасці. Лозунг «Радзіма або смерць» для маладых пасланцоў Кубы гучыць сягоння баявым заклікам да вучобы.

Іх акружаюць сапраўдныя сябры. Гэта дэкан факультэта І. М. Ігнаценка, загадчык кафедры рускай мовы Т. П. Плетчанка і выкладчыкі Т. І. Лінніцкая, З. І. Іванова, Э. М. Маўржэвіч. Ды хіба пералічыць усіх! У пакоях інтэрната разам з кубінцамі жывуць нашы студэнты.

Рамону Кесада, які асабліва вызначыўся ў штурме снежнай крэпасці, дастаўся першы блін.

дэнты. Як аб родных братах, клапоціцца яны аб пасланцах сонечнай Кубы. І гэта вельмі дапамагае ў вучобе, робіць больш аразумелай рускую мову, сагравае ў самую лютую сцюжу...

Сягоння выхадны дзень. Яшчэ толькі світае, але ў кафе «Адпачынак» жыццё б'е ключом. Вяселы варод кубінцы. Не паспелі паснедаць, а ўжо 16 гадовая Аліна дэль Кармэн Марцінес звонкім голасам запявала меладычную кубінскую песню. Песню падхпілі сябры. А калі захапляючы рытм кубінскіх напеваў прыцягнуў увагу разурмяненых для кухоннай пліты павароў і яны з'явіліся ў зале, кубінцы сустралі кулінараў удзячнымі ўсмішкамі і новай песняй, у якой іспанскія словы часта чаргаваліся з ліхім рускім прыпевам.

— Да пабачэння, дзякуй, добра!

— Паснедалі, гатовы? — пытаецца намеснік дэкана Уладзімір Дзмітрыевіч Мухаеў.

— Дзякуй, добра! — хорам адказваюць яму.

— Прашу ў аўтобус. Нам час на лыжную базу. Паехалі, сябры!

Умяшчальны аўтобус запоўнены маладымі людзьмі, якія зусім нядаўна ўбачылі сапраўдны снег. Сягоння ім трэба зрабіць першыя крокі па гэтым снезе на лыжах.

Уладзімір Дзмітрыевіч і ўсе выкладчыкі — у лыжных касцюмах. Сягоння яны адчуваюць сябе па меншай меры інструктарамі, калі не майстрамі лыжнага спорту.

— Кіто, кіто рэгіменто, — запявае хор звонкімі галасамі іспанскую песню аб пятым палку, які ў час грамадзянскай вайны мужна абараняў Мадрыд ад фашыстаў.

Сябры спяваюць песню за песняй, ліха выстукваючы ў такт па металічнай абшыўцы і па спінках сядзенняў аўтобуса. Яны нават не падазраюць, якія сюрпрызы іх чакаюць. Вось ужо за вокнамі аўтобуса пачынаюцца чуды забаўніц-зімы.

Чорныя вочы з захапленнем праводзяць занушаныя снегам дрэвы... Злева і справа ўздоўж шасэ велічна прапльвае зімовы прыгажун-лес. Мы пад'язджаем да Ганалесу. Вось лыжная база спартыўнага таварыства «Ураджай».

— Прыехалі, прыехалі! — весела зашумелі спартсмены. Яны высіпалі з вялікага двухпавярховага будынку і цесным колам акружылі кубінцаў.

Да цёплых, сардэчных сустрэч кубінцы прывыклі. Радасна іх прымалі іянеры ў школах горада, рабочыя прадпрыемстваў. Дзе б ні з'яўляліся пасланцы гераічнай Кубы, усюды іх чакала гасціннасць. Аднак на лыжнай базе спартсменаў.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Кроўю людской залілі беларускую зямлю нямецка-фашысцкія захопнікі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Гітлераўскія галаварэзы не спыняліся ні перад чым — забівалі грудных дзяцей, жанчын, старых, грабілі і разбуралі хаты, палілі гарады і вёскі. У гэтай чорнай справе дапамагалі ім і здраднікі.

І вось у дні, калі ў Мінску паўсталі перад судом 13 здраднікаў, руні якіх у крыві савецкіх людзей, мне прыпомніўся той час, калі гэтыя маладыя побач з гітлераўцамі чынілі злачынствы на нашай зямлі. Пры іх дапамозе гітлераўцы спалілі маю родную вёску Баравіно Бярэзінскага раёна, забілі маці, сястру, дзядулю. Ад рук фашысцкіх людзедаў ледзь не загінула і я.

Было гэта ў суботу, 28 лістапада 1942 года. Звычайна мы жылі ў лесе, ратуючыся ад фашыстаў, а ў гэты дзень вярнуліся дамоў. Маці падклала ў печы, а тата пайшоў нагараць лазню. Лазня была на краю вёскі, недалёка ад лесу. У хаце нас было чацвёра — мама, я, мая меншая сястрычка Люся і наш дзядуля, якому ўжо было 90 гадоў. Добра ў хаце пасля лясных зямлянак, цёпла...

Раптам чуюм выстралы. Кінуліся да акна і ўбачылі, што вёску акружаюць фашысты. Хутка яны з'явіліся і ў нас у двары. Праз некаторы час зайшлі ў хату. Некаторыя з іх гаварылі па-нямецку, а некаторыя — па-руску. Мама запыталася, што яны будуць рабіць. Засмяяўшыся, адказалі, што будуць забіраць кароў і свіней. Потым усе пайшлі.

А на дварэ ўжо ішла страляніна. Стралялі па тых, хто ўцякаў з вёскі. Сярод іх быў і мой тата. Ён, як толькі пачуў першыя стрэлы, адразу з лазні кінуўся ў бок лесу. Гітлераўцы адкрылі па іх агонь з кулямётаў і аўтаматаў, але, на шчасце, нікога не забілі: лес быў блізка, і ўсе паспелі да яго дабежыць. Праўда, адзін з уцякаўшых пасля першых стрэлаў вярнуўся назад і зайшоў у крайнюю ад лесу хату. Думаў, мабыць, там перакачаць гэты налёт фашыстаў. Але яго адразу ж схпілі і забілі.

Хутка да нас зноў зайшла група салдат. Яны загадалі нам усім перайсці ў другі пакой. Дзядуля ляжаў на печы, яны і яго прымусілі злезці. Пасля пачалі ўсё варочаць, чагосьці шукаць. Мама запытала, што ім трэба, чаго шукаюць. Адзін з іх сярдаіта адказаў: «Партызана».

Пераварнуўшы ўсё ў хаце, эсэсаўцы выйшлі на двор, у хаце застаўся толькі адзін, высокага росту, беларусы. Размаўляў ён па-руску. На рукаве ў яго быў намалеваны чэрап. Мне тады было толькі 7 гадоў. І я не ведала, што азначаў гэты чэрап. Наставіўшы на нас аўтамат, забойца загадаў усім ісці ў суседні дом, нібы на сход.

Мама распаліла на ложку коўдру, каб укуціць у не Люсю, а фашыст нацэліўся на яе страляць. Тады мама ўзяла сястрычку на рукі і пачала праціць гітлераўца не забіваць нас. А ён у адказ толькі смяяўся і ляўся, абзываючы нас камуністамі і партызанамі.

Мы з мамай стаялі ў адным канцы пакоя, а дзядуля — у другім. А калі гэты кат пачаў наводзіць на нас аўтамат, я падумала, што, як ён заб'е маму і Люсю, то яны паваліцца на мяне і мне будзе цяжка ляжаць. Таму я рапыла перабегчы пакой і стаць побач з дзядулем. Сарвалася з месца і пабегла. А ў гэты час фашыст пачаў страляць. Я павалілася.

Колькі ляжала, не памятаю. Калі расплюшчыла вочы, то ўбачыла, што салдата ў хаце няма. Паднялася і агляделася. Мама з сястрычкай ляжалі побач. Яны былі як жывыя. Крапіла іх, яны не паварушыліся. Хацела перавярнуць маму — было не пад сілу. Тады я павярнулася да дзядулі. Ён ляжаў увесь у крыві. Але тут пачуліся чыесьці крокі. Хуценька даяла на сваё месца і прыкінулася нежывой. У хату ўвайшоў той самы фашыст, што нас забіваў. Прынесшы ахапак саломы, ён паклаў яе на падлогу і абліў нечым. Потым абліў сцены. Затым садраў з пацелі лепшыя коўдры, згроб іх падпаху, падпаліў салому і пайшоў.

Я не ведала, што рабіць, у хаце агонь разгараецца, на дварэ чуцьны крыкі эсэсаўцаў, выстралы раздаюцца. Але тут страціла прытомнасць. Калі крыху ачуныла, усё было зацягнута дымам, не было чым дыхаць, усюды палаў агонь. Я ўсхапілася і пабегла ў прамак, дзе павінны быць дзверы. Дым выядаў вочы, драў у горле. Вобмацкам знайшла дзверы і выйшла ў першы пакой. Сюды агонь яшчэ не перабраўся. У сенцах напілася вады, узяла кошку і выбегла на двор.

Фашыстаў блізка не было, і я пабегла на агарод. Ды раптам заўважыла, што гітлераўцы цягнуць з хлева нашага кабана. Я пабегла да кашца з бульбай і схавалася ў яме. Калі забойца выходзілі з двара на вуліцу, я перакацілася на другі бок кашца, бо яны прыходзілі зусім блізка і маглі мяне заўважыць.

Праляжаўшы крыху ў яме, панаўзла ў кусты, што раслі ў канцы агарода. Там прасядзела да самага вечара, пакуль ужо зусім не заціхлі выстралы. Тады выбралася з кустоў і пайшла ў лес. Але ў канцы вёскі ўбачыла людзей з вінтоўкамі. Падумала, што гэта немцы, а паехалі яшчэ, і пабегла назад. Праз некаторы час мне здалося, што нехта кліча нашу сям'ю. Я спалохалася і панаўзла да лесу.

Вёска ўжо дагарала. Стала

неяк ціха кругом. І я заснула, седзячы ў кустах.

Колькі спала, не памятаю. Тут мяне і знайшоў адзін партызан. Залытаў, хто я і адкуль. Затым адвёў у бок ад дарогі, пасадзіў пад елкай і сказаў, каб нікуды не адыходзіла, сядзець ціха, а сам кудысьці пайшоў. Праз некаторы час мяне прышоў мой дзядзёка Гомаман Аляксандр Палікарпавіч. Ён даў мне кавалачак мёду, узяў на рукі, і мы пайшлі ў Баравіно.

Прыйшлі да таго месца, дзе быў наш дом.

Затым дзядзёка завёў мяне ў нейкі склеп, куды неўзабаве прышоў мой тата. Пасадзіўшы на плечы, ён панёс мяне у лес. Па дарозе я заснула. Прачулася ўжо ў зямлянцы. Усё цела вельмі балела. Толькі цяпер я ўбачыла, што хустка, якая была на мне, прапалена, паліто таксама абгарэла. Я сказала, што вельмі баліць твар. Мне растлумачылі, што ён абпалены, а я паранена ў плячо.

З лесу мы перабраліся жыць у пасёлак Чырвоны Дар да цёткі Марыі Палікарпаўны. Хварала я доўга. Калі Савецкая Армія вызваліла наш раён ад гітлераўцаў, мой тата пайшоў на фронт, і ў апошні дзень вайны — 8 мая 1945 года загінуў. Да 1951 года я жыла ў цёткі, закончыла 7 класаў Лагаўскай школы, потым паступіла ў школу фабрычна-заводскага навучання пры фабрыцы імя Калініна горада Мінска. Цяпер жыву ў Мінску і працую на гэтай фабрыцы.

Вёска Баравіно за пасляваенны час адбудавалася. Людзі аднавілі зруйнаваную гаспадарку. Лі кожнай хаты вырастае сад. Пасярод вёскі, вакол брацкай магілы, дзе пахаваны нашы сваякі, загінуўшыя 28 лістапада 1942 года, моладзь і школьнікі пасадзілі сквер.

Баравіно — цэнтр цэнтра Ляжынскага аддзялення саўгаса «Уша». Тут знаходзіцца кантора аддзялення, адкрыты фельчарска-акушэрскі пункт. На ўскрыне вёскі вырастае жыццёлага доўжы гародок з новымі кароўнікамі, цялятнікамі, кармакормі, сіласнымі збудаваннямі і пакоем для адпачынку даглядчыкаў. Непдалёку знаходзіцца саўгасная майстэрня, ля якой роўнымі радамі выстраіліся розныя сельскагаспадарчыя машыны. А крыху водаль, амаль да самай вёскі Белічаны, на многа гектараў раскінуўся малады грамадскі сад.

Мірнай, стваральнай працай заняты мае землякі. Сваімі рукамі яны будуць новае, яшчэ лепшае жыццё, ствараюць сваё ішчасце і ішчасце сваіх дзяцей. Яны ўпэўнены ў заўгартым дні, у сваім будучым. Але яны ніколі не забудуць чорных і страшных дзён вайны і не даруюць гітлераўскім катам і іх крываваму памагатым, на руках якіх кроў савецкіх людзей.

Ніна АРЛОВА.

РАГУЛЯ СЛУЖЫЎ ФАШЫСТАМ

Сярод здраднікаў Радзімы — беларускіх нацыяналістаў відную ролю адыгрываў Барыс Рагуля.

Сам я родам з Любчы Наваградскага раёна. Тут жа, на Наваградчыне, у вёсцы Ачукевічы нарадзіўся і Барыс Рагуля. Тут праходзіла яго «дзейнасць» у перыяд нямецкай акупацыі, калі Рагуля стаў «слаўным» чалавекам.

У час нападу Германіі на Польшчу Рагуля служыў у польскай арміі, трапіў да немцаў у палон. Тады і завербавалі яго фашысты. Рагуля нейкім чынам вярнуўся ў сваю вёску, дзе веў здрадніцкую дзейнасць супраць беларускага народа.

Калі гітлераўскія войскі ў 1941 годзе акупіравалі Беларусь, Рагуля адразу ж прапанаваў ім свае паслугі — стаў нямецкім перакладчыкам у Любчы, затым перакладчыкам у Наваградку. Адначасова выкладаў нямецкую мову ў Наваградскай семінарыі. Рагуля служыў сваім нямецкім гаспадарам. Гэта ён пагрозамі прымушаў вучняў Наваградскай семінарыі ўступаць у так званы «саюз беларускай моладзі». У той час я сам вучыўся ў гэтай семінарыі і памятаю, як гэта было. Рагуля на ўроку бесцэрымона раз-

даў вучням анкеты, заявіўшы, што той, хто не запоўніць анкету, можа пакінуць сцены семінарыі. Выкарыстоўваў ён і іншыя прыёмы. Мой таварыш Лукашэвіч расказаў тады мне, што Рагуля выклікаў яго ў настаўніцкую і там пагражаў пісталетам, вельмі ляўся і крычаў:

— Чаму не ўступаеш у СБМ!

У 1944 годзе пад ударамі Савецкай Арміі фашысты сталі адступаць. Гітлераўцы вырашылі выкарыстаць для барацьбы з партызанамі беларусаў, сталі арганізоўваць батальёны крававай абароны. Барыс Рагуля, імкнучыся як мага лепш дагadzіць сваім гаспадарам з гестапа, быў адным з заўзятых арганізатараў БКА. Яго старанні не засталіся не заўважанымі. Рагулю прызначылі камандзірам батальёна БКА ў Наваградку.

Разам са сваімі папленнікамі, такімі ж, як і ён, здраднікамі, у ліпені 1944 года Рагуля, ратуючы сваю скуру, уцёк на Захад.

Я не ведаю, дзе цяпер Барыс Рагуля Відаць, змяніў сваіх гаспадароў і працягвае чорную справу. Вельмі хацелася б, каб людзі, якія жывуць зараз побач з Рагулем, паведамілі аб яго дзейнасці.

А. ТУР.

Рамону Кесада, які асабліва вызначыўся ў штурме снежнай крэпасці, дастаўся першы блін.

Х. вядома, не тры, і нават не дзесяць. Яны штодзённа сотнямі і тысячамі кружацца над многімі рэдакцыямі амерыканскіх газет і часопісаў. Тлустыя, брудныя, балбалтлівыя, яны ўводзяць у зман амерыканскага чытача, абдурваюць яго.

Але мы раскажам не аб сотнях, а толькі аб трох вутках, характэрных для амерыканскага рэакцыйнага друку.

Першая вутка (першая, вядома, у гэтым фельетоне) узнялася ў той дзень, калі павінен быў падняцца ў неба амерыканскі касманаўт Шэпарт. Уласна кажучы, яна ўзялася раней за касманаўта. Шэпарт падняўся ў космас і праз кароткі час пляснуўся ў ваду ля берагоў Фларыды, а вутка ўсё лета, разнасла весткі, нібы там сярод белага дня з'явіўся савецкі тральшчык. Тральшчык гэты, «паводле крыніц, якія заслугоўваюць давер'я», абсталаваны магучымі радарнымі ўстаноўкамі. Ён з'явіўся ля берагоў Фларыды, «каб шпілёніць за палётам Шэпарда».

Амаль усе амерыканскія газеты змясцілі здымкі савецкага тральшчыка, зрабіўшы пад ім адпаведныя антысавецкія подпісы. Словам, вутка была як вутка: тлустая, брудная...

Амерыканскі абыяцель, праглынуўшы яе і агледзеўшы здымкі, шалеў:

— Як яны смеюць?.. Сярод белага дня!..

— Што робяць нашы ўзброеныя сілы? Чаму яны не патопяць гэты нахабны тральшчык?

— Трэба на рускіх кінуць вадародную бомбу.

— Час павялічыць асігнаванні на ўзбраенне.

Вутка кракала па радыё, тэлебачанню. Чытачу і слухачу

ФЕЛЬЕТОН

так задуралі галаву, што ён нават не меў часу параўнаць палёт Гагарына ў космас з палётам Шэпарда, не меў магчымасці задаць зусім лагічнае пытанне:

— А чаму гэта амерыканскі касманаўт толькі падняўся ўверх і адразу ж спусціўся ў мора, у той час, як савецкі касманаўт падняўся ў космас і абляцеў увесь зямны шар?

Неўзабаве газета «Ньюзвік» паведаміла, што ніякага савецкага тральшчыка ля берагоў Фларыды і «заваду не было». Што «на здымках у газетах быў амерыканскі тральшчык, які сапраўды знаходзіўся ля берагоў Фларыды і вёў навуковыя назіранні за палётам Шэпарда...»

Другая вутка з'явілася ў амерыканскім друку праз адзнакаў гадзін пасля смерці надобрай памяці Дага Хамаршэльда. Даг ляжаў недзе ў джунглях сярод абломкаў самалёта, на якім ляцеў на перагаворы да Чомбе. А ў гэты час амерыканскія журналісты з Афрыкі паведамілі аб... спатканні на аэрадроме Хамаршэльда і Чомбе.

«Хамаршэльд выглядае бадзёра і, вельмі ўсміхаючыся, выказвае ўпэўненасць у паспяховай перагавораў з Чомбе», — пісалі адны журналісты. Другія, наадварот, сцвярджалі, што «Хамаршэльд сышоў з самалёта прыгнечаны і стомлены».

Леанід ПРОКША

Сапраўды, трэба мець не толькі нахабства, але багатую і нястомную фантазію, каб бачыць бадзёрым або стомленым чалавека, які ўжо адзінаццаць гадзін быў нябожчыкам. І меў рацыю амерыканскі журналіст Джон Сміт, які ў час трыліці на тэлебачанню ўсклікнуў:

— Мы даведаліся праўду аб Хамаршэльду толькі таму, што ён памёр, а колькі брахні застаецца неабвергнутай...

Самай рэкорднай па сваёй дзікасці была вутка часопіса «Коліерс». Увесь сенсацыйны нумар яго выйшаў калісьці пад загаловам: «Разгром і акупацыя Расіі: 1952—1960».

Артыкулы гэтага здзіўляючага па сваёму нахабству і глупству нумара адзін прагрэсіўны журналіст у амерыканскім друку трапіна назваў «зборам бяглых дзіцунцаў». У бяглых дзіцунцаў ўваходзілі гісторыя новай сусветнай вайны, налет на Маскву амерыканскіх самалётаў з атамнымі бомбамі, разбурэнне Масквы і іншых буйнейшых гарадоў Савецкага Саюза, а потым адраджэнне Расіі і ўстанаўленне капіталістычнай сістэмы.

Вутка здохла. Наказаў доўга жыць і часопіс «Коліерс»: ён збанкрутаваў і перастаў выдавацца. Не варта было б аб ім упамінаць, але нядаўна амеры-

канскі журналіст Бурчот, які быў у Маскве ў час XXII з'езда, успомніў «Коліерс». Бурчот пісаў: «Прадстаўнікі Захаду зусім не схільны падсмейвацца з апублікаваных лічбаў поспехаў СССР, як лвы рабілі гэта ў мінулым. Тут адчуваецца здзіўляючая ўпэўненасць у тым, што СССР напярэдні важнейшых дасягненняў у галіне эканомікі. Усё ваворыць аб велізарным прагрэсе СССР ва ўсіх галінах. Прадказальнікі тыпу супрадоўнікаў «Коліерса», якія прадракалі перамогу над СССР «не пазней 1960 года», аказаліся высмейанымі фактамі».

Хлусня, кажучы, мае кароткія ногі. З часам кожны паклёл акажацца высмейаным фактамі.

Качку прыемна бачыць, калі

таго каўчага, які некалі збудаваў біблейскі герой Ной».

— Які ж чакае лёс вашых суседзяў, што не маюць такога каўчага? — пытае карэспандэнт. — У час атамнай атакі яны, відаць, прыбягуць да вас. Вы іх прымеце?

— Кожнага, хто адважыцца ўварвацца ў мой каўчэг, — адказаў набойны абыяцель, — я буду бясплатна знішчаць. Калі мне суджана будзе выратавацца, значыць, так патрэбна богу.

Былы нямецкі прафесар, жыхар горада Рычэсцера, на гэце ж пытанне карэспандэнта тэлебачання адказаў:

— У мяне дзесяць дзяцей. Мой абавязак ратаваць і працягваць свой род. Збудаваны мною па апошнім слову тэхнік бункер з'яўляецца маёй недапальнай уласнасцю. Кожнага, хто будзе квапіцца на яго, нават дзеля выратавання свайго жыцця, я сустрэну агнём з пісталета.

У сувязі з гэтым узнікла яшчэ «вельмі важнае, жыццёвае» пытанне: ці мае маральнае права ўладальнік бомбасховішча забіваць таго, хто ў момант смер-

яна плавае ў сажалцы або ў супе. Яшчэ больш прыемна, калі яна засмажаная ляжыць перад вамі на талерцы. Закусішы такой качкай, чалавек адчувае сябе дужым, бадзёрым. Але праглынуўшы злосную газетную вутку, чалавек губляе спакой і раўнавагу.

Вуткі буржуазнага друку распальваюць ваенны псіхоз. Накормлены ім дасыта, амерыканскі абыяцель усё часцей думае, як выратаваць сябе і сваю сям'ю ў выпадку атамнай атакі.

Амерыканскі друк, радыё, тэлебачанне гавораць на гэты:

— Будуйце прыватныя бомбасховішчы.

Тэлебачанне арганізуе перадачу «выпуску» тых грамадзян, якія пабудавалі такія сховішчы. Вось адна з такіх вчэрніх перадач.

Рэпарцёр размаўляе з некаторымі прыватнымі асобамі, якія заняты праблемай выратавання свайго жыцця. Карэспандэнт з набожным выглядам адказвае абыяцель, які ўжо прыдбаў сабе бомбасховішча, «падобнае да

тальнай небяспекі шукае выратавання ў ім?»

Адказаць на гэты пытанне тэлевізійная кампанія даручыла пастару.

— Згодна з законамі хрысціянскага бога, — адказаў пастар, — у дадзеным выпадку кожны мае права забіць. Самазахаванне з'яўляецца асновай жыцця, і бог не пойдзе супраць закону, зацверджанага ім самім.

— Але ж бог скажаў: любі бліжняга свайго, як самога сябе...

— Так, але ён не скажаў: любі бліжняга свайго больш, чым самога сябе, — адказаў пастар карэспандэнту.

— Вуткі, вуткі, — сказаў нам нек наш зямляк, турыст са Злучаных Штатаў Амерыкі ў час знаходжання ў Беларусі. — Яны перашкаджаюць людзям зразумець, што не на будаўніцтва бомбасховішчаў трэба накіроўваць намаганні, а на барацьбу за мір. Нездарма за выседжванне вутак плошчца вялікія грошы.

ВАС ШУКАЮЦЬ СВАЯКІ

Паважаныя суайчыннікі, прашу дапамагчы знайсці майго мужа **ФАДЗЕЕВА Ягора Афанасевіча**, 1908 года нараджэння, урадзінца Бешанковіцкага раёна Віцебскай вобласці.

Мой муж па першай мабілізацыі ў 1941 годзе пайшоў на фронт, дзе трапіў у палон. Знаходзіўся ў

лагерах ваеннапалонных у Польшчы, а затым быў вывезены ў Германію. Пасля сканчэння Айчынай вайны я не атрымала ніякіх вестак аб лёсе мужа.

Буду вельмі ўдзячна за дапамогу.

ФАДЗЕЕВА Анастасія Васільеўна.

«Дзякуй, добра»

(Пачатак на 3-й стар.)

ны іх акружылі асаблівай увагай. Кожны імкнуўся прыняць удзел у першым баявым хрысціянскім навічковаму зімоваму спорту. Не паспеў Уладзімір Дамітравіч распарадзіцца, як спартсмены павялі кубінаў перапрагнацца, даламаглі ім падабраць лыжы і бацінкі па росту.

Студэнтка 2-га курса інстытута замежных моваў Нэля Мацюш свабодна гутарыла з Хулію Гарсіяй Фартэсам. Паказала яму, як замацаваць лыжы на бацінках. А потым Фартэс ацярэжжана ўзбраўся на пагорак, адштурхнуўся палкамі і, спрытна ўтрымліваючы раўнавагу на прамых, доўгіх нагах, з'ехаў уніз.

— Брава, брава, малайчына! — закрычалі спартсмены.

Але Фартэс у самы апошні момант даў маху. Наскі яго лыжаў скрыжаваліся. Ён паваліўся ў снег, узняўся... І зноў ногі, цяпер ужо цыркулем, раз'ехаліся ў бакі. Зноў лыжы падвалі яго. Фартэс весела засмя-

ўся і, скарыўшыся лёсу, расцягнуўся на ўсю даўжыню на пушыстым снежным покрыве.

Першыя няўдачы не збянтэжылі навічкова. Наадварот, яны з узростаючым азартам карабкаліся на касагор, каб яшчэ і яшчэ раз выпрабаваць свае здольнасці і сілы на лыжах.

Гэта нічога, што падалі, што самаму адчайнаму лыжніку заступіла дарогу «ўпартая» сасна і нават лыжа зламалася.

У другой палавіне дня кубіцы наведлі ў Зялёным аздараўляльным зімовым лагер камсамольскіх актывістаў-школьнікаў Фрунзенскага раёна сталіцы. Тут школьнікі наладзілі сябрам свята рускай зімы. Сустрэлі іх Дзед Мароз і Снягурочка. Частавалі дарагіх гасцей традыцыйнымі рускімі блінамі, запрацілі ўдзельнічаць у штурме снежнай крэпасці. Бой снежкамі выйграў гошці. Яны параўнальна лёгка пераадолелі снежны вал і авалодалі крэпасцю. Дзед Мароз арганізаваў для пераможцаў парадны выезд на тройцы, запражанай у сані. Пасля абеда да самага вечара гучалі ў лагерах музыка і песні.

А. МЫЗНИКАУ.

На здымках: 1. Хулію Гарсія Фартэс і Марыя дэль Пілар Са на лыжнай прагульцы. 2. Кубіцы студэнтаў здаюць свой першы экзамен па лыжнаму спорту.

Алесь ГУРЛО

Наш календар

Споўнілася 70 год з дня нараджэння беларускага паэта Аляксандра Кандратавіча Гурло. Нарадзіўся паэт у 1892 годзе ў мястэчку Капыль Мінскай вобласці. Вацька яго быў бедным малазямельным селянінам.

Вучыцца даваўся мала, усяго чатыры гады. Ватрачыў у кулакоў, працаваў пастухом. У хуткім часе паехаў на заробкі ў Пецярбург, дзе паступіў працаваць на завод «Вулкан». У 1913 годзе А. Гурло быў прызваны ў армію і накіраваны ў Балтыйскі флот.

Яшчэ дома, у Капылі, А. Гурло ўступіў у Расійскую сацыял-дэмакратычную рабочую партыю, вёў падпольную прапагандысцкую работу сярод мясцовага насельніцтва.

У Пецярбургу Гурло быў цесна звязаны з бальшавіцкімі арганізацыямі, працаваў у ваенным камітэце. У Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі А. Гурло прымаў самы актыўны ўдзел, штурмаваў Зіміні палац.

Першы верш А. Гурло быў надрукаваны 17 снежня 1909 года ў газеце «Наша ніва». Большасць дарэвалюцыйных вершаў паэта прысвечаны апісанню жыцця беднага беларускага сялянства. Але паэт не толькі апісвае цяжкае жыццё сялян. У сваіх вершах ён заклікае да барацьбы за свабоду, за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне.

У 1924 годзе выйшаў першы зборнік вершаў А. Гурло «Бар вёнак».

У савецкі час Алесь Гурло пісаў аб вольным і шчаслівым жыцці беларускага народа, аб яго пераможным поспехе. У савецкі час выйшлі з друку зборнікі А. Гурло: «Спатканні», «Сузор'е», «Зоркасць», «Межы», «Выбраныя творы».

Памёр паэт 4 лютага 1938 года ў Мінску.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Для пісьмаў: Мінск, паштовае скрынка № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.